

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Degenfeld-tér 2. szám.
Telefon 412.
Kiadóhivatali telefon: 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre . . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre . . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Hirdetések felvételnek
a kiadóhivatalban Degenfeld-tér 2. és
Horovitz Zsigmond papíruzetében
Piac-utca 12. — Telefon : 330.

A magyar Capus.

Idehaza csak úgy izzik, forr a magyar levegő, nyugtalanság, lézas izgalmak vonaglik át a hazai földön, a jelen fölött való keserűség s a jövő iránti bizalmatlanság fojtogatja a torokokat, a magyar miniszterelnök pedig hátradugott kezekkel sétál ezalatt az osterdei stradon és megnyugtatta a világot, hogy: Tout s'arrangera. Majd csak rendbe jön minden. Természetesen, hisz Capus is ezt mondta, csak hogy az vigjátékokat ír, nem pedig országokat kormányoz.

Ugy látszik, Khuen-Héderváry ösztetveszteti a vigjátékirást a kormányzással, mert úgy vezeti Magyarországot, mintha megirigyelte volna a híres francia színpadi báterait s viszont, amikor szellemes akar lenni, veszedelmesen hasonlít ahhoz, ami tényleg is: egy magyar miniszterelnökhöz. Igazán pályatévészett ember ez a Héderváry. Ha már minden áron szerepelni akart és közéleti babérokra vágyott, mért nem lett inkább püspök, főudvarmester, vagy más efféle, amihez nem kell se szel-

lem, se politikai érzék. De miniszterelnök?!

Tehát: minden rendben lesz. Ezt egy francia újságírónak mondta a miniszterelnök s a jámbor gallus bizonyára el is hitte neki. S miért ne? A francia közfelfogás szerint Magyarországon minden képtelenség lehetséges és megtörténhetik, miert ne eshetnék meg egyszer a legnagyobb csoda is, az, hogy vegre a rend és nyugalom zavartalan otthonra leljen ebben az országban. Állandóan és rendszeresen panaszkodunk, hogy a külföld informálását elhanyagoljuk, vagy rossz kezekre bizzuk s ez az oka, hogy még most is ázsiai vignettával arulják odakint a magyar becsületet s a legörültebb képzetek keringenek rólunk Európaszerte. A miniszterelnök ur, akinek sokatmarkolási szenvedélye közismert, ugy látszik most ezen a bajon is segíteni akart inkább keletlenül, mint hasznos bőbeszédűségével s a Capus-idézet ebben a bárgyu beállításban kétségkívül a művelt nyugot felvilágosítását is hivatva lenne szolgálni, amellet, hogy hazai füleknek is szólt s a honi keblek sajgását is el akarja tompítani.

Mi nem akarunk polémiába bocsátkozni a miniszterelnök urral, szinte kegyeletlennek is tartanók megtörni az ő rózsaszínű optimizmusát, de azt mégis meg kell állapítanunk, hogy ez az utóbbi törekvés aligha fog sikert aratni s a köznyugtalanság szintén nem lesz kisebb az ostendei intervjú után, mint előtte volt. Sőt ellenkezőleg. Annak az országnak, melynek a sorsát ilyen politikuskok és államférfiak irányítják, mindenképpen joguk van a legsötétebb aggodalomra és kétségbeesésre.

A kabinet első székében ülő magyar Capus egy nagy vigjátékirói kvalitást tényleg elárult. Bebizonyította azt, hogy kitűnően ért a cselekmények bonyolításához és hatásossá tételéhez. — Hogy a megoldással aztán mindig adós marad, sőt következetesen a jó öreg végzetre hártja a felelősséget, ez lehet fogyatékoság, hiba, sőt bűn is, annyira azonban tény, hogy a magyar miniszterelnökben kitűnő, elsőrendű humoristát tisztelhet a nemzet, egy olyan politikai artistát, aki nem elégszik meg az itthon termelt babérokkal, hanem vénáját a külföldre is magával viszi és a párisi lapok hasábjain csillogtatja. Tout

HRABÉCZY Fest, Mos, Tisztit.

A gyám.

Írta: Elin Wagner.

A szép fekete ruha alatt suhogott a selyem, a széles gyászfátyol libegett a levegőben, midőn a leány a szobába lépett. Egy kissé fölemelte ruháját úgy, hogy a keskeny cipő és az átört selyem harisnya látható lett, azután szinte ugrándozva lépte át a küszöböt. Trillázva, dalolva állott a tükör elé, hogy haját rendbe hozza. Karjának karcsu vonalai világosan kivehetők voltak a szöveten keresztül, a nyakán pedig a meleg fehér bőr világított.

A kandalló előtt egy széken ült egy közepes korban levő férfi. Nem szólt semmit. A leány pedig miatti távozásra készült komoly pillantást vetett feléje.

— De bácsi! — Miért van ma olyan jó kedved? — kérde a fiatal leány.

— Örülök, hogy nincsenek gyermekeim — felelte a férfi.

— Te ugy véled, hogy az maga is eléggé körülményes, hogy a gyámom vagy?

— Nos igen, ez is. De legfőképp az jutott eszembe, hogy gyermekeim nem fognak az én halálom után három hónap múlva már táncolni és fiirtelni.

A leánynak könyekkel teltek meg sze-

mei. Milyen barátságtalan és igazságtalan szavak ezek! Mintha ő nem eléggé gyászolná az édes anyját azért, mert egy hirtelenben improvizált ünnepélyen egy párszor körültáncolta a szobát. A fiirtelés? Hát az ő hibája-e az, ha a férfiak? . . . Elmosolyodott. Persze, hogy az ő hibája . . .

— Ülje egy pillanatra — szólt a gyám; — beszélni akarok veled.

A fiatal leány látható kedvetlenséggel engedelmeskedett és lassan egy széket vont oda.

— Kedves gyermekem, egy véletlen folytán hallottam annak a társalgásnak egy részét, amely közted és a társaságban egyik fiatal ember között folyt le. Ez egészen tipikusnak tűnt föl előttem és egy kissé szeretném megmagyarázni. Melékesen megjegyzem még azt is, hogy ma este észrevettem, hogy te nagyon kacér vagy. Az asszonyok kacerkodásáról általában nem lehet szólni semmit se. De az a mód, ahogy azt a modern fiatal leányok teszik, sajátságosnak tűnt föl előttem.

— Hát én egy tipikus modern leány volnék, bácsi?

— Persze, hogy az vagy. Azelőtt az asszonyok csak a szemekkel, mosolyukkal, ruhájukkal, vagy ruhájuk hiánvosságával ka-

cérkodtak. Hát miattam, tegyék ezt továbbra is, ha érdemes. De ti mai nők a lelketekkel kacérkodtatok. Ti el akarjátok hódítani a férfiakat intelligenciátokkal, amely látszólag kifürkészhetetlen, tényleg pedig üres. Ti kitárlátok azt, hogy bennünket férfiakat könnyebben lehet elbolondítani a lelki pikantériákkal, mint tesli pikantériák révén, vagy rájöttetek arra is, hogy a kettő együtt ellenállhatatlanná tesz titeket.

A leány itt magában elmosolyogta magát és azt gondolta, hogy a bácsinak az ő öreg napjaira semmi köze sincs már az asszonyok művészeihez.

— Ameddig ez új, addig egészen jól megy ez is. De ősidők óta tibenneiek mindig a külső volt a döntő és ma is, miként azelőtt a szépség uralkodik a világon. Én erre nézve a legényesebb bizonyítékokat hozhatnám föl, csak hogy te magad is elég korán fogod tapasztalni ezt az igazságot.

A férfi a lány anyjára gondolt, aki szebb volt mint a leánya, oly szép, hogy a leány sohasem érheti utól szépségében az anyját, aki miatt a férfiak — köztük ő is — megbolondultak, az asszonyok pedig meggyaláztak.

— Vannak másféle férfiak is — szólt a leány elutasítón — mint azok, akiket te

Nincs lehetetlenség többé! Erről meg is győződhetünk, ha elmegyünk a **Budapesti Csipke-Áruház fiókjába Sas-utca 4., Kölcsonsegélyző-palota.** Ott meglátjuk, hogy a legszebb, legfinomabb kivitelű csipkék, csipkesztyűk, apliciok, sok más egyéb, a mesébe illő olcsó áron árusítatnak. — **Kizárólag alkalmi árak!** Mennyire alkalmasak a **szalagok, keztük, harisnyák és sok más egyéb, a mesébe illő olcsó áron árusítatnak.** — **Kizárólag alkalmi árak!**

s'arrangera. Minden rendben lesz, Istenem, hisz oly jó és türelmes a magyar közönség, annyira boldog és megelégedett az ország, hogy már ez az állapot és egy nagy és abszolút rend igazságával hat. Kellenek is ide reformok, újítások, modern haladás, demokrácia, mi az ördögnek, mikor ugyis minden rendben lesz. Khusn-Héderváry mondta s neki csak kell tudnia. Ő olyan fia, aki mindent tud, az irodalom-ismeretei fölérnek egészen Cypusig, inkább hihetünk tehát neki, mint a történelmeknek, amely rossz és hanyag tanuló, állandóan elfeledi feljegyezni a magyar miniszterelnökök nevét, vagy ha fel is jegyzi, nincs köszönet benne. Különösképpen a nemzeti história szelleme mindig hadilábon állott azokkal Magyarországon, akik a hivatalos kormányzati akaratot és tendenciát képviselték s ezt az ellen-szenvét az utókor ítéletében állandóan meg is éreztette és kifejezésre juttatta. Hogy van az, hogy ma erősebb az oportunitizmus, a megalkodás, a nyomorult érdekhajászat minden történeti igazságnál s nem képes, vagy nem akar feltámadni egy egészséges, becsületos kritika, mely most épp úgy megállapítaná Héderváryról és társairól, hogy közönséges tucatkézűek, akik hókusz-pókuszokkal el akarják kápráztatni a világot, mint ahogy ötven, vagy jóval kevesebb idő múlva meg fogja állapítani.

Igaz van Khusnnek, akkorra tényleg minden rendben lesz már. A magyar alkotmány is, a nemzeti függetlenség is.

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Piacz-utcza 12. sz. a.

régi időkben ismersz. Hiszen éppen most mondotta neki egy fiatal ember szenvedélyes szavakkal azt a kissé nehezen hihető állítást, hogy még akkor is szeretné őt, ha csunya volna! Szeretné — a lelke miatt!

— Hát vannak ilyenek is? Igen talán neked van igazad — szólt a gyám. De hogy visszatérünk arra, ami fölül az imént beszélni abartam veled: hát nem meséled te a gavallérodnak, hogy te föl akarsz hagyni az Istennel való viszonyoddal?

— Én ezt nem egészen így mondtam, bácsi, de...

— Milyen különösek vagytok ti asszonyok! Hogy életetek nagy célját elérhettek és a férfiak természetét kivívhattátok, minden eszközt alkalmassá találtok erre. Ami a mi szemünkben önmagáért való dolog, cél, az hogy a ti szemetekben eszköz lesz. Sajátságos!

Brita megkísérelte, hogy tiltakozzék, izgatott és bosszus lett; nem fontolta meg azt, hogy számos asszony módora a férfiak elfogását jogosultá teszi és hogy a kisebbség elvesztette azt a jogát, hogy meghallgatassék.

— Ne is szólj ellenem, Brita, én tudom, amit tudok. Ti kacérkodtok az ártatlansággal épp úgy, mint ártatlanságotok elmúlása-

Vigyázz!

Ajánlom tulhalmozott raktáramat **őszi és téli árukban**, igen jutányos árakban. 120 cm. gyapjú kosztüm kelme mtr. 55 kr.-tól, 120 cm. őszi pepita kelme mtr. 39 kr.-tól, 120 cm. őszi ruhakelme 35 kr.-tól, barsony blúzra sok színben, 75 kr.-tól, taft 98 kr., pongies 75 kr., minalin 1-13, mintás selyem blúzra divat-mintával 95 kr., jó minőségű barehet már 20 kr.-tól, női menyő-reklám ára 98 kr., saját készítésű paplanok most csak 2-10 kr.-tól, csipkék, szalagok, ruhadíszek, mindentelre rövid- és bélesárak nagy választékban és igen olcsó árban. **Maradékok igen jutányos árban.** Aram jószágúrol és olcsóságúrol kérem meggyőződni.

Tizenöt koleraeset Magyarországon.

A hivatalos beösmérés.

A belügyminisztérium hivatalosan közli, hogy a belügyminisztériumhoz jutott kolera-gyanus esetekben a bakteriológiai vizsgálata huszonkilenc eset közül tizenötben állapította meg a kolera.

Az ázsiai kolera fennforgását a bakteriológiai vizsgálat ujjabban a következő négy esetben állapította meg;

Varjas József (Csuzza):

Schlatt Péter (Mohács):

Menyhárt István (Danaföldvár):

Balogh János (Kálcsa).

A 69. gyalogezred közkatona, Pintér Mihály tudvalevően kolera-gyanus tünetek között betegedett meg tegnapelőtt Pécsen. A vizsgálat megállapította, hogy a gyakorlatról való hazaszállítás közben a Duna vizéből ivott.

A fővárosban.

Budapestben mindezekig nem fordult elő koleraeset. Tegnap beszéllítettek ugyan három gyanus beteget a kórházba, de klinice megállapították róluk, hogy egyiknek sincs koleraja. A bakteriológiai vizsgálat egyébként folyik.

Lassan mozdul a hatóság.

Pécsről jelenik: A kolera elleni védekezésben a hivatalos apparátus nagyon lassan mozdul. Az egyedüli erélyes intézkedés, amit eddig tettek, az Pécsen történt. Mohácsról, Csuzáról és Lánycsókról az élelmiszer-behozatalt betiltotta a rendőség. Ezekből a községekből csak az előjáróság egészségi igazolványával ajánlatos bejönni, mert e nélkül vesztegzár alá helyezik, fertőtlenítk az embereket.

A kocsival bejövő mohácsiakat a vá-moknál fogják figyelemmel kísérni és szemmel tartani, azokat pedig, akik vasuton igyekeznek Pécsre, az állomásokon tartóztatják fő.

A budai külvárosi megállóhelyen állandó rendőri inspekcio lesz és a rendőrnök szigoru utasítása van arra, hogy ne engedjen lezállani Mohács felől jövő utast. A pályaudvaron pedig délelőtt és dé után Tolnai Vilmos dr és Ludvig Ferenc dr hatósági orvosok felvállva tartanak inspekcio-t és fogadják a mohácsi gyanus utasokat.

Az intézkedések soráól azonban még mindig hiányzik a piacok állandó és igazán gondos ellenőrzése. É: míg ez történik Pécsen, addig Mohácson tovább terjed a ragály a szén elepről.

Baranya kolera-statisztikája.

Mohácson és környékén idáig a következő megbetegedések történtek ázsiai kolera-ban:

1. Augusztus 20-án Schlotthauer János (Mohács). Meghalt augusztus 26-án.

2. Augusztus 30-án Horváth Andrásné (Vörösmart). Meghalt augusztus 30-án.

3. Szeptember 9-én Schlapp Péter (Mohács). Meghalt szeptember 10-én.

4. Szeptember 9-én Varjas József (Csuzza).

5. Szeptember 11-én Kovács István (Mohács).

6. Szeptember 12-én Korneisz József (Lánycsók). Meghalt szeptember 12-én.

7. Szeptember 12-én Kram Mátyás (Lánycsók).

8. Szeptember 12-én Alabert Istvánné (Mohács). Meghalt szeptember 13-án.

9. Szeptember 13-án Vinkovics József 46 éves szentoló (Mohács). Meghalt szeptember 14-én.

10. Szeptember 13-án Szabó Ferenc 53 éves kőmives (Mohács).

11. Szeptember 13-án Ritter Jánosné vilanytelepl fűtő neje (Mohács).

12. Szeptember 14-én Erhardt Kázmérené, a dobozgyár művezetőjének felesége.

Most tehát a következő betegek vannak Baranyában: Csuzán Varjas József, aki már meglehetősen jobban van, amit az mutat, hogy tegnap már pipára akart gyujtani. — A melléje rendelt őrtől kérdezte, hogy szabad-e pipáznia. Felgyógyulasa most már bizonyos. Változatlan az állapota a lánycsóki betegnek: Kram Mátyás napszámosnak. — Mohácson a járványkórházban négy koleras beteget kezelnek.

val, céljaikkal épp úgy, mint céltalanságaitokkal, erkölcsiükkel épp úgy, mint erkölcsi telenségeikkal, boldogságokkal épp úgy, mint kétségbeeséseikkal, vallásosságokkal épp úgy, mint legutóbbi időkben — istentelenségeikkal. Oh, Brita, mit akarsz te ezekkel a műfogásokkal, hagyd ezt a csunya-knak és hibás rutaknak. De sokkal szebb vagy, hogysen ne hihetnél istenben.

— Én igazán úgy találok, hogy te könyelműen beszélsz, bácsi! — felelte Brita, a bók által kissé megkesztelve. — Én komolyan mondtam. Sokat olvastam, előadásokat hallgattam és most már nem hiszlek többé istenben. Miután az első osztályban Háckett olvastuk, majdnem valamennyien szabadgondolkodók lettünk.

— Szegény lányok! Igen, ezek a következményei a feületes könyvböiceségnek. Ti kegyelemre ki vagytok szolgálva az első utaitokba akadó fölolvasonak. Ha az játékat akar őzni veletek, úgy megleheti. Ti ezek gondolatainak csiráit fölveszitek magatokba és senki sem ellenőrizhet benneteket. Átkozottak legyenek azok a népszerű fölolvások és népies tudomány iratok!

— De hiszen bácsi, nemcsak a lányok azok, akik nem hisznek istenben!

— Az igaz! Csahogy ti játékat ütök

még a hitelenségeitekkel is, ti beszéltek magatoknak hogy ez most modern, divatos, kacérkodtok az előítéletelnélküiségeitekkel, pedig, Brita, az élel nem játék, nekünk embereknek el kellene pusztúnunk, ha nem hinnénk istenben. A férfuban fölőbredtek ifjúkori balgaságaink emlékei, ha ránézett arra a lányra, aki úgy hasonlított az ő szép anyjára. Ő valóban a kiengesztelés művét végezte azzal, hogy a lány fölött gyámkodik. Mert a lány látása fölújította benne nagy vétkének emléket, a lelkiismeretfurdás szenvedéseit a dolgok megváltozhatatlanságáról, amely őt is arra kényszerítette, hogy ahöz meneküljön, aki a vétkesnek megbocsájt.

— Kedves Brita — szólt — mi emberek... ah, te még ezt nem tudod. Az élet szörnyű volna isten nélkül!

A fiatal lány persze azonnal felelni tudott erre: De ez mégsem bizonyíték isten létezésére mellet.

A férfi, aki idősebb volt és többet szenvedett, mint ő, oly mosolylyal tekintett reá, a melyben egy egész élet keserűséggel koncentráltak, de amelyhez a fiatal leánynak még nem volt semmi érzéke. Kezét fejére tette és így szólt:

— Te azt hiszed, hogy ez nem bizonyíték? De igen, ez bizonyíték.

Kékre festett kirakat.

Vigyázz!

MOLNÁR V. J. és TÁRSA
Cégtulajdonos: Molnár Kukács.
Kossuth- és Batthányi-u. sarok, színházzal szemben.

Van ezenkívül egy gyanus megbetegedés Somberek községben. Freiszler István földműves-napszamos fekszik ott koleragyanus tünetek között.

A mohácsi szenttelep.

Most már nyilvánvaló, hogy a Dunagőzhajózási Társaság mohácsi szenttelepéről terjedt szét a városban és a környéken a járvány. A szenttelep egy mélyebben fekvő terület, melyet magas, a pályaudvarral egy szintű töltések hasítanak át. Magas hidak végére kioltják a szenes taligát és onnan belecúlik a hajóba a szenes. A szénpor, ami ilyenkor felhúzó, mind a tüdőkre, szembe, gyomorba kerül. Férfiak, asszonyok taligáznak itt. A világ minden részéből összeszedődött nép van ezek közt a taligások közt. Lehet köztük akahány fertőzött, járványos nyavajjakkal megvert.

A dunaparti pár zsúfolt társasági házában örökös szénporos levegőben, piszokban, szorultságban élnek a telepen állandóan alkalmazott munkások. Ezek is mind agyonfáradt testűek, piszkosak, izzadtak, éhesek, letűntek. De ha a napszamba taligázókat látja az ember, ahogyan dirnyét ebédnek, vagy egy-két almát, vagy két-három vízbe-savanyított uborkát egy darab kenyérral, egész napi, a legnagyobb forróságban folyó, vállat és inakat szakasztó munka mellett, akkor könnyen meg lehet érteni, hogy az ilyen hely hogyan lesz járványfészekké. A járványosok néha hazamennek — mert van a napszamosok közt akahány, aki a szomszédjától jön és minden szombatn hazamegy — és akkor megfertőzi az egész falut. Vagy a jön-mentek, a csavargók közül unja meg valaki nagyhamar a munkát és odébál; valamelyik hajón, a vorattal, vagy az országúton és viszi magával a járványt. Így került a Cholera Lánycsókra, Hercegszababarra, melyek egy órányira fekszenek Móbástól.

Romániában.

Kalafatból jelentik, hogy ott tegnap délután egy asszony koleragyanus tünetek közt megbetegedett és kevéssel a kórházba történt beszélgetése után meghalt. A vizsgálat eredménye egyelőre azt bizonyítja, hogy ázsiai koleráról van szó. A Salafattal szemben fekvő Viddin község kikötővárosban a hatóság rendelkezésére a Romániával való forgalmat azonnal beszüntették. Viddinben semmiféle románt, aki Kalafatból jön, nem eresztnek be a városba.

Egy oláh ujság pöre.

Esküdszéki tárgyalás.

A mai esküdszéki tárgyaláson Szücs János dr zilahi ügyvéd elleni nyilvános rágalmazási ügy került tárgyalás alá. A tárgyalást Tóth Aurél dr vezette. Bírák: Ujfalussy János dr és Horváth István dr vezette.

Az esküdszék a következőleg alakult meg: Horváth István, Borsai Sándor, Matkó István, Gopera Mihály, Kulcsár Gábor, Fekete Kálmán, Erdős Sándor, Nehéz József, Csige Sándor, Kiss Mihály, Szatmári Mihály, Cseresznyés Sándor.

Az esküdték megeskütése után kezdetét vette a tárgyalás, a vádlott kihallgatásával.

Az inkriminált cikk, amelynek ele a csendőrség 2 tagja ellen irányult, a „Gazetta” című, Szilágyosmlyón megjelenő román napilapban jelent meg 1909 március 19 én. A cikk fordításának felolvasását az elnök elrendelte.

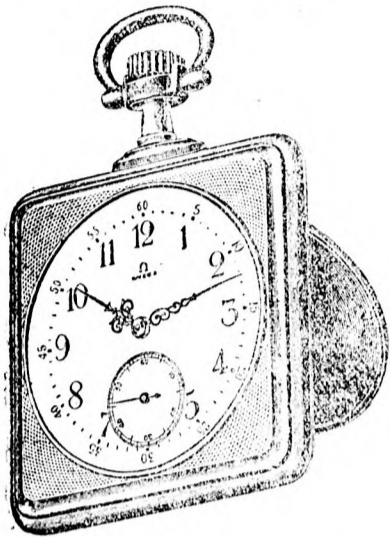
Szücs János dr a cikk szerzőségét elvállalta és elmondta, hogy ő csak a tárgyalást írta le a lapban Kurc Dániel meggyilkolásáról.

A vádlott kihallgatása után nagyszámú tanuk kihallgatása következett.

Az esküdték végre vádlottat nem bűnösnek mondták ki, mire a bíróság fölmentette.

Tanuló ifjúság figyelmébe!

Ajánljuk kitűnő szerkezetű, kipróbált, megbízható járású

ZSEBÓRÁINKAT,
melyeket kedvezményes áron, jótállás mellett bocsátunk rendelkezésükre.

Löfkovits Arthur és Társa
Magyarország legnagyobb órás, ékszerész üzlete.

EGYESÜLET.

Patronázs-egyesületi közgyűlés. A Debreceni Patronázs-Egyesület folyó szeptember hó 18-án, vasárnap délután 11 órakor a város háza nagy tanácstermében rendes közgyűlést tart, melyre ugy az egyesületnek már jelentkezett tisztviselőkre jelölt tagjait, mint általában az érdeklődő közönséget ez uton is tisztelettel meghívom. A gyűlés tárgyai: 1. A megerősített alapszabályok kihirdetése. — 2. Tiszvári, 3. pénztárnoki jelentések. 4. Az egyesület megindítása ügyében intézkedés. 5. esetleges irótványok.

Hatezer koronás lopás a szoboszlói postahivatalnál

Kiürítettek egy pénzes levelet.

A debreceni csendőrség most érdekes ügyben tart nyomozást Hajduszoboszlón. A dolgot nagy titokzatossággal folyik s közelebbi részletet az ügyről még nem lehetett megtudni. Az azonban kétségtelen, hogy a hajduszoboszlói postahivatalban tolvajok jártak, akik megdézsmáltak egy nagyobb értékű pénzes levelet, amelynek több ezer koronára rugó tartalmát ellopták.

A tolvajlást tegnap este 9 órakor vette észre a hajduszoboszlói postahivatal kezelője. A nap folyamán ugyanis egy 6600 korona tartalmú pénzes levelet adtak föl, amelyet az esti vonattal kellett volna továbbítani. Kétféle óra 34 perckor készítették elő a csomagokat, pénzes utalványokat, leveleket és egyéb postai

küldeményeket. Ekkor vette észre a postahivatalnok, hogy a szállítmányok között levő 6600 koronás boríték föl van bontva és abból a pénz hiányzik.

Azonnal jelentést tett a csendőrségnek, amely a nyomozást megindította, a tettést azonban eddig kideríteni nem sikerült. A csendőrség azonban alapos gyanu nyomán vezet a vizsgálatot és azt hiszik, hogy a vakmerő tolvajt még ma sikerül letartóztatni.

SZINHÁZ.

* **A színház megnyitása.** Zilahy Gyula teljesen szervezett társulatával és komplett zenekarával 29 én nyitja meg az idei évadot Kálmán Imre a Tatárjárás szerencséskezű szerzőjének legujabb nagyszerű darabjával az Obsitos daljátékkal, a címszerepben Horváth Kálmánnal. Az előadás keretében mutatkozik be az énekes személyzet. Eisején színre kerül Dóczy klasszikus történelmi vigjátéka Utolsó szerelem, mely alkalmat ad a drámai személyzetnek élén Thuriné, Uti Gizella, Császár Kamilla, Thuri Elemér, Pataky József, Borbély Sándor és Déry Alfrédnek bemutatkozásra. — Az első hetek műsorába van felvéve Földes Imre nagyszerű színműve a Kuruzsló, címszerepben Thuri Elemérrel, valamint Svihákok operette reprize új bemutatással és új kiállítással. Ez operettben az összes énekes személyzet játszik, azonkívül Vasgyáros színmű új betanulással, a címszerepben Thuri Elemérrel, (Claira—Thuriné). A legközelebbi énekes újdonság Moulou világhírű operetteje, a Szerelmes asszonyok (Egy Boccaccio mese) lesz.

Eltűnt a bihari betyár.

Dijat tüztek ki a fejére.

Tegnap óta érdekes fordulatot vett Vitális Imre üldözése. Az összpontosított csendőrség irányítását új ember vette át, aki az eddigig merőben eltérő módon akarja a nyomozást vezetni. Érdekes különben az is, hogy a csendőrség díjat tűz ki legközelebb a gyilkos fejére. Az álhírek egész serege téveszti meg naponként a csendőrséget és az egész vármegye csaknem minden községét. Tegnap délben ismét híre futott, hogy elfogták Vitálist, de ezt a csendőrség megcáfolta.

A berekböszörményi hajszá és az éjszakai nyomozás teljesen eredménytelenül végződött. Ma reggel az összpontosított csendőrök vezetését átvette Bori csendőrfőhadnagy, akinek az intézkedései folytán megváltozott a kutatás módszere. Tekintettel a gyanus terület óriási kiterjedésére, ezentul nem mozognak a csendőrök nagy és zárt tömegekben, hanem a szó szoros értelmében nyomozni fognak. — Ettől a kutatási módszertől mindenesetre nagyobb eredményeket lehet várni, mint az eddigi hajszától. Amíg ugyanis Berettyószentmárton környékén rejtőzött a gyilkos, addig helyes és ugyszólván egyedüli volt a nagy tömegben és zárt láncokban való kutatás. — Csakhogy most már óriási területet kell állandóan figyelemmel tartani és ez lehetetlen akkor, ha mind a 150 csendőr egy falu határában mozog. A mai nap folyamán már szétoszlottak a csendőrök és kisebb csapatokban verik föl az egész vidék gyanus helyeit.

Tegnap Beelen vették fölismerni Vitális Imrét egy züllött csavargó képében, ma pedig híre futott, hogy a gyilkost Nagyszalontán elfogták. Hír szerint Vitális a szalontai erdőben aludt és itt találták reája a csendőrök. Ebből a hírből természetesen egy szó sem volt igaz.

Ugyancsak ma délelőtt távirat érkezett a csendőrpáncsnoksághoz a békésmegyei Füzesgyarmat községből. A telegramm szerint az

ottani rendőrség letartóztatott egy vadászruhás embert, aki nem tudja magát igazolni. Személyleírása teljesen azonos a Vitáliséval és bal karján lövés által okozott sebet találtak. Az idegen felkötve hordja a karját, puskát nem találtak nála. Ez a hír még ezideig nem nyert megerősítést, valamint az sem, amely szerint a gyilkost a beélt csendőrség letartóztatta volna.

Ma azután a legszelebb körben közhírré tették, hogy Vitális Imre fejére a csendőrség jutalmat tűzött ki.

Végkiállítás.

Csak rövid ideig.

Az üzlet áthelyezése miatt
végeladás férfi-, női-
és gyermekcipőkben,
kalap- és férfi-divat cikkekben.
Minden áron alul adatik el.

Glück Ede

a Kistemplommal szemben. Barák.

Nusi a bíróságban.

A szegedi színház nagy reformot léptetett életbe. A színházi bíróságba beválasztott egy nőt is. Erre a hírre Mogyoró Nusi, aki Kacor Király Ernő staggione társulatában (Kelenföld—Szilas Balhás Kurd-Csibak) óriási sikert aratott a „Sárga a babám, sárga a babám koleranosztrája” című betéttel, azonnal elképzelve, hogyan oszthatná ő az igazságot a bírói székben. Így:

Nusi: Vezessék elő Piskótai Ferike kisasszonyt. (Piskótai Ferike megjelenik két szuronyos színlapragszó között. Kezein ötven fontos lánc, testén darócruha.)

Nusi: Piskótai kisasszony, ön e hó 24-én délelőtt három órát késett a Kiss Náthás című dráma próbájáról. Igazolja magát.

Ferike: Nem igaz, csak öt percet késtem.

Nusi (hiszterikus kacajra fakad): Öt perc: Szép kis öt perc! Kisasszony ilyen Simon védekezéssel nem lehet falhoz állítani a bíróságot. Elítélem önt másfél évi sáncfogságra, hetenként kétszer bőjttel szigorítva. A fizetését tíz évre átutaltam a „Rokkant Primadonnák Nyugdíj- és Temetkezési Egyletének.

(A színlaphordók kitudszkolják a zokogó Piskótai Ferikét.)

Nusi: Pacal Gergelyné:

(Pacal Gergelyné bevonul.)

Nusi: Áljon elő vén áspis kigyó! No gyere ide te öreg tyúk! Mond a szemembe te penzionált szakácsnő, hogy a Palim egy huszkoronás kalapot veit nekem.

Pacalné: Kegyelem, nagy művésznő, kegyelem! Itt fusson ki mind a két szemem, ha mondtam. Nem is mondhattam, hisz nincs is kalapod.

Nusi: Nekem nincs kalapom? Kettő is van, tudod vén boszorkány, kettő!

Pacalné: Persze, hogy van, óh én szó-

rakozott teremés, hiszen együtt választottuk a kelenföldi bucsun.

Nusi: A kelenföldi bucsun? Öreg nyelven százéves kanca, hát nem Párisból hozatom a toalettjeimet?

Pacalné: Jé, persze, hogy Párisból. A Szalontai Puci vásárolt Kelenföldön. (Mézédes hangon): Te, Isten bizony én adtam neki a mult héten egy hatost sajtra, amikor azt hazudta, hogy a segédjegyzővel pezsgős vacsoráztak.

Nusi: Pacal Gergelyné, önt felmentem a vád alól. Aztán majd meséld el öregem, hogy történt az a segédjegyző eset...

SPORT.

A kerületi bajnokságok.

Kassai lap a D. T. E.-ről.

A Debreceni Torna-Egyület csapata bevezetett a kerületi bajnokságra. Igen erős és élvezetes mérkőzésekre lesznek kilátások, minthogy tudjuk, a D. T. E. az ősz óta annyira javult, hogy joggal aspirálhat a felsőmagyarországi bajnoki címre. Hét egyesület nevezett be a bajnokságba, többek között a Kassai A. C. is, mely már annyira biztosra veszi, hogy a Kassai Ujság így nyilatkozik a bajnokságról:

A KAC.-nak számbavehető ellenfele tulajdonképpen nincs is. Második helyre valószínűleg a Debreceni Torna-Egyesület kerül. A harmadik helyért a miskolciak és ujhelyiek között lesz küzdelem.

Szóval a KAC. már teljesen biztosra veszi, hogy megnyeri a bajnokságot, amit mi kövte hiszünk, mert a D. T. E. csapata most már teljesen kész a bajnokságra. Wohlráth hazajön és visszaáll fedezett sorba és ezzel a védelem olyan erős, hogy nyíltan állíthatjuk, a vidéken ilyen erős védelem nincs. Hogy a csatársor gólképes, azt legjobban bizonyítja a Miskolci Sport-Együlettel való mérkőzés, ahol csatárjaink oly kitűnően játszottak (s főleg passzoltak), hogy a jobbnak tartott Miskolcnak 6 gólt lőttek be.

S ezzel azt hisszük, hogy a bajnokság még sincs eldőlvé, mint azt a Kassai Ujság írja. A D. T. E. most már nagyon erős csapat s talán lesz olyan, mint a tavalyi bajnok Kassa. (!)

A református főiskola gyásza.

Meghalt Barcsa János dr.

(1871—1910.)

A főiskola homlokzatára kitűzött gyászlobogó bus lengése, egy fiatal munkás élet kimúltát jelzi. Tegnap déli 12 órakor halt meg rövid szenvedés után Barcsa János dr, a debreceni református tanítóképzőintézet tanára. Java férfikorában szölitotta el őt a halál jóformán a katedréről, amelyen oly buzgón hirdette s terjesztette a tudományt.

Halála súlyos csapás a református főiskolára s közelebről a tanítóképzőintézetre nézve, amelynek tanára volt.

Barcsa János dr munkássága a tanárkodással nem merült ki, mert iskolai

elfoglaltatásán kívül ott volt mindenütt, ahol dolgozni kellett. Előadója volt a tiszántúli református egyházkerület népiszkolai tanügyi bizottságának, levéltárnoka az egyházkerület levéltárának, választmányi tagja a „Csokonai-körnek”. Tevékeny részt vett a „Városi Múzeum” és a Csokonai ereklyetár szervezésében.

Sokat fáradozott a tiszántúli református egyházkerület új népiszkolai tantervének elkészítésében. Ezenkívül lázas irodalmi tevékenységet fejtett ki Gyors egymásutánban kerültek ki tolla alól szakirodalmi cikkei, amelyek a napi lapokban és a szakfolyóiratokban jelentek meg és számos nagyobb szabású tudományos munkát írt, melyek a szorgalmas és fáradhatatlan buvár lelkiismeretességéről tanuskodnak. Önálló művei: A szabadság eszméje a XVII. században, a hajdunánási ref. egyház története, Hajdunánás város története, A debreceni kollégium és partikulái, A tiszántúli református egyházkerület története.

Tanári működését a hajdunánási gimnáziumban kezdte 1898-ban, ahonnan 1902-ben az egyházkerület bizalma a debreceni református tanítóképzőintézetbe hozta.

A korán elhunyt tudós tanár temetése szombaton, 17-én délután három órakor lesz, a Darabos-utca 25. számú gyászházban.

A szécsényi dráma.

A tragikus éjszaka története.

Ma reggel folytatták a balassagyarmali törvényszéken dr Szőke Jenő ügyvéd bünpörének tárgyalását. A tegnapi nap után még nem alakult ki egységes állásfoglalás sem a bíróságban, sem az esküdtszékben, még a közönség soraiban sem Szőke mellett és így bizonytalan, hogy az ügyvédet, aki felesége udvarlóján fegyverrel állott bosszút, fel fogja-e az esküdtszék menteni, vagy pedig elítéli.

A mai tárgyalást kilenc órakor nyitotta meg Kletzár törvényszéki elnök. Először bevezették dr Szőke Jenőt, aki az egész éjszaka átvirasztotta.

Az első tanu.

Bartos Mária szobaleány volt Szőkéknél, apró intimitásokat tehát láthat a hálószoba körül. Tizennyolc éves. Az emlékezetes éjszaka történetét mondja el, amikor Reök István Szőkéknél járt. Este 11 óra tájban léptek hallott s látta, amint Reök a kapun belép. Az alakjáról ismert rá. Egy óra tájban látta, amikor Reök távozott. Reggel elmondta Nagy Margit nevelőnőnek és az a szakácsnőnek. A szakácsnő megfenyegette, hogy senkinek egy szót se szóljon. A dolgot titokban tartotta. Junius 24-én este Szőke dr kérdőre vonta, de akkor félelemből tagadt. Másnap reggel újra faggatta Szőke is, a nevelőnő is és bevallotta az igazat.

Elnök: Tudja-e a tanu, hogy a vádlottnak viszonya volt Nagy Margittal?

Felidi védő: Tiltakozik a kérdés feltevése ellen.

Az ügyész kijelenti, hogy a kérdés feltevése nem tőle ered.

Dr Szőke (izgatottan felugrik): Magam kívánom e kérdés tisztázását.

Ügyész: Vádlottnak viszonya Nagy Margithoz tisztázandó.

Dr Feledi védő a kérdés eldöntését a törvényszék belátására bizza.

A bíróság nem veheti figyelembe a perrend idézett szakaszát, mert ez nem vonatkozik a tárgyalást vezető elnök kérdési jogára. Ez a jog korlátozva nincs.

Elnök (ujból felteszi a tanuhoz a kérdést).

Tanu: Én semmit e tekintetben nem tapasztaltam. Arról nem tud, hogy Reök egy alkalommal a hátsó kapun ment el Szökékéktől és megcsókolta volna Szökénéét.

A szakácsné vallomása.

Balta Györgyné volt szakácsné azt vallja, hogy ő észrevette, hogy Szökéné és Reök szeretik egymást. Az utóbbi időben Szökéné elkívánkozott Szécsényből és emiatt férjével gyakran összekocant. A dolgról úgy szerzett tudomást, hogy a kritikus éjszaka után való éjjel a nevelőnő és a szobaleány elmeséltek neki mindent. Ő nem hitte, de amikor az asszony fölkelte másnap, nagyon izgatott volt. Előtte Szökéné később beismerte a házasságiörést. Azt nem tapasztalta, hogy a nevelőnőnek viszonya lett volna a vádiottal. A nevelőnőt tisztességes leánynak ismerte. Sohasem volt köztük szó arról, hogy más lehetett volna az éjszakai látogató, mert látták az asszonyról, hogy Reököt szereti és mindig azt leste.

A koronatanu.

Altalános érdeklődés mellett kezdődik meg Nagy Margit kihallgatása.

— Nagy Margitnak hívnak, 19 éves vagyok, Budapesten születtem, cimirodában dolgozom.

Elnök: Miket tapasztalt az idő idő alatt, míg Szökékéknél volt. Beszélje el körülményesen.

A nevelőnő: 1909 január 1-én állottam be.

Nem sejtettem semmi rosszat. Csak a télen hallottam, hogy Szökéné és Reök szeretik egymást. Eleinte nem hittem, sőt mikor egyenesen nekem mondták, tiltakoztam ellene. Láttam azonban, hogy Reök gyakran jár a házhöz, amikor Szöke Jenő nincs odahaza.

A kérdéses napon, májusban Szökéné nagyon idős, izgatott volt. Vacsora után kint sétált. Szöke nem volt otthon. Budapestre utazott korteskedni. Ha az ur nem volt odahaza, én mindig Szökénével a hálószobában szoktam aludni, mert a nagyságos asszony félt. Az este mégis kiküldött, hogy a gyerekekkel aludjam.

A kapukulcsot bekérte, hajába szalagot tett, elővette óráját, felhuzta. Mindezt azonban azelőtt sohasem szokta tenni. Nagyon idegesen járkált föl és alá a szobában. Vacsora után kiment sétálni. Reök vele volt. Fél tíz óra lehetett, mikor visszajött a nagyságos asszony. Benézett hozzám, aztán bement a hálószobába. Nagyon gyanusnak tűnt fel előttem. Akarva, nem akarva, leskelődtem.

Kijöttem a szobából és a konyhába vezető folyosón az ablakhoz álltam. Nem sokáig kellett várnom. Éjjel körülbelül tizenegy óra lehetett.

Láttam, hogy a nagysága ment kaput nyitni. Aztán bejött Reökkel és egyenesen a hálószobába mentek.

Én lefeküdtem, de nem tudtam elaludni. Jó hosszú idő múlva — hogy hány óra lehetett, nem tudom — talán már hajnali három is volt, mikor hallottam a nagyságát kimenni. Utánuk néztem. Szökéné volt és Reök. Épen olyan csendes, ahogy jött, eltávozott Reök. Ismét bementem a szobámba és lefeküdtem. Reggel arra ébredtem, hogy bejött a szakácsné és a szobaleány. A szakácsné így szólított meg:

A kisasszony is látta, hogy az éjszaka itt járt Reök ur?

24-én este a nagysága ismét künn sétált az utcán egy másik hölgygel. Szöke bejött hozzám. Nagyon szomorú volt. Izgatottan mondta, nem érti miért járkál a felesége odakünn, mikor gyermekei várják és a férje is otthon van. Nagyon megsajnáltam. Nem tudom, hogy, hogyan, de kicsuszott a számon.

— Tudnék én még mást is mondani az ügyvéd urnak...

Elhallgattam.

Erre Szöke faggatni kezdett. Könyörgött hogy beszéljek. Kezét tördelte. Sira mas volt nézni. És elmondtam neki, hogy Reök éjszaka ott volt a feleségénél.

A kihallgatások és szembesítések meg folynak.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása.

Természetes vasmentes savanyúvíz.
Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Selye-Lipóci Salvator-forrástulajnos, Budapest, Rudólfirakp. 8.

UJDONSÁGOK

— **Kossuth-lakoma.** Ujból felhívjuk polgártársaink figyelmét a debreceni függetlenségi kör által szeptember hó 19-én rendezendő Kossuth-lakomára s kérjük, hogy azon minél számosabban megjelenni sziveskedjenek, hogy külsőképen is kifejezést adjanak a Kossuth Lajos emléke iránt érzett tiszteletüknek. Az ünnepi beszédet — mint már írtuk — dr Kőrössy Kálmán mondja s a lakomán résztvesz a Kossuth-dalkör is néhány hazafias dal előadásával. A vacsora a Csapó-utcai Törő-féle vendéglőben lesz étlapszerű. A részvételre feliratkozni lehet a kör helyiségében kitett iven.

— **Szabadságról.** Vecsey Imre főjegyző szombaton, Szabó Kálmán tanácsnok a jövő héten tér haza szabadságáról. Ugyancsak szombaton jönnek haza Kovács József polgármester és Magoss György főügyész, akik a városnak Temesváron tartott kongresszusán vettek részt.

— **Ujabb adományok a Gönczy-szoborra.** E hó 4-én leplezték le nagy ünnepségek közt Hajduszoboszlón a Gönczy Pál szobrát. A szobor felállítása körül nagy tevékenységet fejtett ki a hajdumegyei tanítók Gönczy-egyesülete. Nemesak hogy tőle indult ki a kezdeményezés, de az egyesület vezetősége ritka ügybuzgósággal készítette elő az országos ünneppé vált szoborleplezést. A Gönczy-egyesület munkásságát méltányolta a nagy társadalom is. Egyesek és testületek az erkölcsei támogatás mellett anyagi áldozatot is hoztak, hogy a nemes vállalkozást kívánt céljához juttassák. Még mindig érkeznek adományok. Így Gönczy Béla ur 50, özv. Jónás Józsefné urnő 20 és Vetéssy Béla ur 10 koronát küldtek a szobor költségeire. Bizonyára e nemes példát még sokan fogják követni. Itt említjük meg azt is, hogy özv. Csiky Kálmán urnő 100 és Gyürky Sándor ur 50 koronával a Gönczy-egylet alapítójai közé lépett.

— **Nyiregyházi kiállítás.** A nyiregyházi gazdasági és ipari kiállítás 17-én nyílik meg.

Ugyancsak ez alkalommal, 18-ikán vasárnap, a nyiregyházi kereskedők kirakatversenyt is rendeznek. Ugy a kiállítás, mint a kirakatverseny igen érdekesnek és tanulságosnak ígérkeznek iparosok és kereskedők számára.

— **Gyűlések a vármegyeházán.** Hajdúvármegye közgyűlési termeiben holnap kilenc órakor a népszámlálás ügyében értekezletet tartanak Kovács Gyula alispán elnöke alatt, amelyen jelen lesznek a fősolgabírák, a községek előljárói s a városok képviselői. Szombaton délelőtt kilenc órakor Domahidy Elemér főispán elnöke alatt az állandó választmány tart ülést, délután négy órakor pedig a hajdudorogi adópénztárnál előfordult eset miatt indított fegyelmi ügyben a fegyelmi választmány tart ülést.

— **Jóváhagyás.** A belügyminiszter jóváhagyta Debrecen város közgyűlésének ama határozatát, amelyben kimondták, hogy Kiss Sándorné és fia földjét megvásárolják.

— **Összeírják a tanköteleseket.** A városi tanács ma elrendelte, hogy az összes iskolákban a tanítók, valamint a rendőrség közegei a tanköteleseket írják össze és jelentik be K. Tóth Mihály tanácsnoknak, aki az összeírást azután a tanács elé fogja terjeszteni.

— **Borbélysegédek gyűlése.** A debreceni borbélysegédek, akik a múlt hetekben mondták ki a szervezkedést, ma este fel kilenc órakor a Munkásokthonban a szervezkedés dolgában ülést tartanak.

— **Felbbezések a főkapitány ítéletei ellen.** Megirtuk több ízben, hogy Rostás István főkapitány a koleraveszély ellen tett óvintézkedések során a háziutajdonosok is nagy szigorúsággal járt el és több háztulajdonost meg is büntetett. Ezek most a rendőrség ítélete ellen a tanácshoz felebbeztek, amely azonban az elsőfokú ítéleteket mind jóváhagyta.

— **Öngyilkos gazda.** Gyógyíthatatlan betegség miatt öngyilkosságot követett el Hajduböszörményben Beregszászi István 58 éves gazdálkodó. Évek óta gyógyíthatatlan betegségben szenvedett, amely súlyos mértékben lépett fel az utóbbi hónapokban, hogy Beregszászi érezte, miszerint napjai megvannak számlálva; ezért az utolsó napok kinjaitól úgy magát, mint családját meg akarta szabadítani öngyilkosságával. Ma hajnalban a padláson felakasztotta magát. Mikor ráakadtak, már halott volt. A hajduböszörményi rendőrkapitányság az esetet bejelentette a debreceni ügyészségnek, amely a temetési engedélyt megadta.

— **Verseny tárgyalás.** A Széchenyi-utcai bérletekre ma tartották meg a városházán a verseny tárgyalást, amelynek során a lakásokat 1911. május 1-től 2500 koronáért adták ki azzal a kikötéssel, hogy a pincéket lakásul használni nem szabad.

— **Megölte a feleségét.** Bölönyből jelentik, hogy egy ottani paraszt ember, Magócsa Elek megölte ittas állapotában a feleségét. Aztán önmagának a nyakát akarta elmeteszni, de annyira be volt rugva, hogy nem a nyakát, hanem a fülét vágta le. A bestiális embert a csendőrség letartóztatta.

— **Árlejtések eredménye.** A város tanácsa nem döntött a köztisztasági és fuvarozási vállalat építkezései ügyében tartott verseny tárgyalás eredménye fölött. Az összmunkákra Tóth István és Sipos Bálint egyes csoportokra több kisiparos adott be ajánlatot és pedig az utóbbiak 31326 korona 76 fillér árban, ami az összmunkákra tett ajánlatok

nál mintegy kétezer koronával drágább. A tanács hivatkozással a közszállítási szabályzat rendelkezésére és tekintettel arra, hogy a csoportos ajánlatok elfogadása esetén több kisiparos jut munkához és keresethez, a tanács megbizta a főügyészt, hogy a kisiparosokkal kösse meg a szerződést.

— **Összeomlik a gyulai kórház.** Gyuláról jelentik: Két héttel ezelőtt történt, hogy a gyulai megyei kórház ujonnan épült sebészeti pavillonja a hibás építkezés következtében összeomlott. Az összeomló vasbeton acélszerkezet az összes emeleteket keresztül törve, a pincehelyiségbe esett, ott két embert megölt, hatot súlyosan megsebesített. A katasztrófa következtében vizsgálat indult meg a felelősség megállapítása érdekében, de még nem fejeződött be. A katasztrófa bekövetkezése után óvatossággal szemmel nézik a most épült új pavilonokat s mint Gyuláról írják, újabb katasztrófától tartanak, sőt az orvosok közül többen kijelentették, hogy az új pavilonokban, ahol betonszerkezetű mennyezetek vannak, betegeket nem mernek elhelyezni.

— **Női és férfi gallérok, nyakkendő** Vidánál, városház.

— **Elhunyt urinó.** Tegnap délután hosszas szenvedés után elköltözött az élők sorából Gebauer Károly városi törvényhatósági bizottságj tag, ércokporsógyáros felesége született Fodor Mariska. Az elhunyt urinó: nemes szívűségéről ösmert volt s bárha az utóbbi években keveset tartózkodott itthon, az év legnagyobb részét külföldi fürdőhelyeken töltötte, szülővárosához s családjához meglehetősen szeretettel járta. Február óta súlyos betegség gyötörte. Előbb a fővárosban kereste az orvoslást, majd hazajött. Hol férje s sógorjai odaadó szeretettel ápolták s gondozták, de sem az ő szeretetük, sem az orvosi tudomány nem menthette meg, míg végre tegnap délután 1 órakor a halál megváltotta szenvedéseitől. Halála mélyen sújtott férjén s testvérén Fodor József városi mérnökön kívül nagy rokonságot borított gyászba.

— **Százezer dolláros család.** Newyorkból táviratozzak: Rothbert Adolf, a majnafrankfurti Rotbarth-társaság képviselője bevallotta, hogy a Mercantile National bankot nagy pénzüsséggel megkárosította. Hír szerint több mint százezer dollár összegre menő csalárról van szó.

— **Glace és kötött keztyük, harisnyák, esőernyők** Vidánál.

— **Különös figyelmeztetés.** Az egyik vidéki város mulatóhelyén ez a falragasz díszelg:

A vendégeknek egymásközöti és magukban való, továbbá a személyzeti és a személyzetnek a vendégekbeli társalgásába

drasztikuságokat

elegyíteni kihágást képezvén, rendőrileg büntetettik.

Finom vendégei lehetnek ennek a mulatóhelynek!

— **Pőr Erlon ellen.** Prágából táviratozzak, hogy Kreibig prágai egyetemi tanár klinikáján fellázadtak az Ehrlich-preparátummal gyógykezelt betegek. A beoltás után ugyanis rosszabbodott az állapotuk, amiért bizonyosan nem az oltószer okolható, hanem annak lehet tulajdonítani, hogy a kór már nagyon elhatalmasodott rajtuk. A páciensek most pörölnek. Biróság elé idézik Ehrlichet is.

— **Őszi újdonságok, u. m.:** lyoni sima selymek, szalagok, csipkék, díszek Vidánál, Városház.

— **Az állatállomány szaporítása.** A földmivelésügyi miniszter leiratot küldött a városi tanácshoz, hogy az állatállomány szaporítása érdekében a gazdasági egyesülettel kapcsolatosan tegyen intézkedéseket. E rendelet különösen a növendék állatok tenyésztésére és a legelők gondozására hívja fel a figyelmet.

— **Tolvaj suhanc.** A rendőrség ma letartóztatta Nagy Ferenc parasztiút, aki özv. Nagy Imréné gyümölcsáros kofától, mialatt az félre nézett és beszélgetett, a mellette levő literesből 13 korona 40 fillért kilopott. Tettét azonban észrevették s a tolvajt letartóztatták. Nagy Ferenc tettét beösmerte.

— **Halálozás.** A mai napon a következő haláleseteket jelentették be a debreceni m. kir. állami anyakönyvi hivatalban: Tarcsei Józsefné ref. 82 éves, Kertész István ref. 4 hónapos, Nagy Juliánna ref. 16 éves, Kovács Sándor g. kath. 14 hónapos és Zakar Eszter ref. 4 hónapos.

— **Remek kékításkák, arcfátylak, övek, Vidánál.**

TÁVIRATOK.

Élesedik a görögellenes bojkott.

Szaloniki, szeptember 15. Az itteni bojkott-komité az itteni görögellenes bojkott leg-nagyobb mérvű kiélesítését és az összes könyvnyitések megszüntetését határozta el. Diplomáciai intervenció esetén sem fogják a teherhordóknak többet megengedni, hogy görög hajókkal érkező árukat kirakjanak és tovább szállítsanak. Az összes török kikötőket értesítették erről a határozatról.

Béke Cseklészen.

Pozsony, szeptember 15. A hitbizományi hatóság ma délelőtt kiszállította Cseklésre és gróf Eszterházy Károly birtoklását jogosnak ismerte el. A két fél délután valószínűleg megkötötte az egyezséget.

A bolgár menekültek.

Szaloniki, szeptember 15. A kormány egyetértően a bolgár hatóságokkal külön bizottságot nevezett ki, mely a bolgár határon meg fogja állapítani azon bolgár menekültek azonosságát, akik a minisztertől engedélyt kaptak a Macedóniába való visszatérésre.

Horvát keresztény szocialista párt.

Zágráb, szeptember 15. Ma délelőtt tanácskozással állt össze a tiszta jogpárt, amelynek vezere Frank József és a klerikális párt hogy közösen megalakítsák a keresztény szocialista pártot. A tegnapi estélyi konferencián szóba került az elnökség kérdése, amely nagy zavarokat idézett elő. A tiszta jogpárt ragaszkodik ahhoz, hogy mivel a számbeli túlsúly, az elnökség is neki jusson. Természetes, hogy régi pártvezérét, Frank Józsefet kívánja az új párt élén látni. Csakhogy nem könnyű a dolog, mert a klerikálisok hallani sem akarnak Frankról, hisz kikeresztelkedett zsidó.

A tiszta jogpárt erre közvetítő indítvánnyal állott elő. Azt ajánlotta, hogy Frank legyen az elnök és a klerikális táborból kerüljenek ki az alelnök, mindenesetre azonban egy alelnökség dr Horvát volt képviselője legyen, aki évek óta igazi vezetője a jogpártnak, mióta Frank József súlyos beteg. Ezt az indítványt is rossz szemmel nézték a klerikálisok, a jogpárt pedig, nehogy az utolsó

pillanatban kockáztassa a fuzió sikerét, beleegyezett abba, hogy a pártelnökséget egyelőre hagyják nyit kérdésnek és válasszanak nyolctagu végrehajtó-bizottságot felerészben a klerikális, felerészben a jogpárt tagjai közül. Ez a végrehajtó-bizottság fogja aztán kidolgozni a pártprogramot és egyben vezetni a választási agitációt.

Pénzhamisító szerzetes.

Bukarest, szept. 15. Tegnap délután letartóztatták Hakisebrisz görög szerzetest. Kiderült ugyanis, hogy pénzhamisító, aki sok hamisított bankjegyet és aranypénzt hozott forgalomba. Átküldték a zsebeit, amelyekben hamisított osztrák-magyar és román aranypénzeket találtak. Lakásán házkutatás volt. Leveleket találtak, amelyekből azt következtetik, hogy egy nagy pénzhamisító banda szolgálatában áll a szerzetes.

Kisiklott vonat.

Abaujszántó, szept. 15. A kassa-hegyaljai vonat tegnap este 9 órakor Abaujszántó állomáson hibás váltóállítás miatt kisiklott. Az utasok közül senki sem sérült meg. A Kassáról sürgönyileg kért segély vonat négy órai késéssel bevitte az utasokat Kassára.

A német császár Magyarországon.

Budapest, szept. 15. Vilmos német császár ma este 7 órakor érkezett Zsolnára, ahonnan reggel utazik tovább Frigyes főherceghez a vadászatra.

Kolera gyanus külföldiek.

Budapest, szept. 15. A városi rendőrség távirati értesítésére a fővárosi rendőrség ma megfigyelés alá vette Warsaszky Alexist, aki ma érkezett meg Budapestre, az orvosi vizsgálat Warsaszkyt kolera gyanusnak találta.

Fiume, szept. 15. Ma érkezett meg Fiuméba a Cunard Line egyik kivándorló hajója az Ultonia, amelyen öt amerikai magyar utast kolera gyanusnak találtak.

Rakovszky mandátuma.

Budapest, szept. 15. A Kuria első választási tanácsa ma délelőtt folytatta Rakovszky István csornai mandátuma ellen beadott petíció tárgyalását. A mai tárgyaláson Tetéleni Ármán dr, a kérvényező képviselője hosszabb beszédben válaszolt Badiz Ottó választási elnöknek, akit a petíció azzal vádol, hogy a záróra kiütése körül törvénysértést követett el.

Azután rátért a többi adatokra és végül újból kérte Rakovszky mandátumának megsemmisítését. A tárgyalás tart.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonafőzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, szept. 15.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelt. Gyöngye irányzat mellett 25,000 métermázsra került forgalomba 5 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműek nyugodtak. Idő: szép.

Okt. buza	9'88—9'89.
ápr. buza	10'23—10'24.
rozs okt.	7'33—7'34.
rozs ápr.	7'73—7'74.
zab okt.	7'95—7'96.
zab ápr.	8'24—8'25.
tengeri máj.	5'75—5'76.

Felelős szerkesztő: PÓSCH DEZSŐ.

Olcsó írógépek!

Minden rendszerűek kitűnő állapotban, jóállással adatnak el.

„MERKUR”

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégnél. Speciális javító műhely!

Adler

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írású és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

Kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5-40.

Debreczen, Arany János-utca 2.

Bejárat a II-ik kapun.

Gyógyítsd az iszákosságot,

mielőtt a részegség nem hatalmasodik el.

Mentsd meg az iszákost, mielőtt az alkohol az egészségét munkakedvét és vagyonát tönkre tette volna, vagy mielőtt a halál a mentést lehetetlenné teszi.

Alkolin egy kivonat, mely alkoholszerűen hat, de mégis az italtól undorítja az iszákost.

Alkolin teljesen ártalmatlan s oly hatással alkalmazható, hogy a nagyfokú részegségben szenvedők sem esnek vissza az ital pusztító karjaiba.

Alkolin a legújabb szer, melyet a tudomány feltalált, hogy millió és millió embert megmentsen a nyomortól és szenvedéstől.

Alkolin könnyen oldható preparátum, melyet például a házi asszony a férjének reggelijéhez elkeverhet, anélkül, hogy ő valami is észrevenne. Ily esetben az illető semmit se tud arról, hogy hirtelen nem szenvedheti a spirituszt. Ellenben azt hiszi, hogy a mértéktelen ivás okozza az undort, mint például van eset arra, hogy a kedvenc étel megcsömörli az embert.

Alkolin adjon az apa a diák fiának, mielőtt az a vizsgán megbuknék, mert még akkor is árt az agynak az ital, ha keveset is élvezi. Általán véve minden gyenge akaratu ember vegyen be Alkolin-t. Ez a szer ártalmatlan s megóvja az egészséget, sok pénzt takarít meg, melyet borra, sörre, pálinkára, likőrre költene.

Az **ALKOLIN** szer 10 korona s az összeg előre beküldése, vagy utánvét mellett küldetik meg. - Cim:

Alkolin intézet, Copenhága 600 Dänemark.

Levelek 25, Levelezőlapok 10 fillér s bélyeggel bérmentesítendőek.

Telefon 330.

Alapítva 1901-ben.

Telefon 330.

Horovitz Zsigmond papirkereskedése

Debreczen, Piac-utca 12. szám (Stenczinger-ház)

Minden iskolában érvényes

füzeteket

rajzeszközöket

vonalzókat

rajztáblákat

rajztömböket

A fényképezést kedvelők részére raktáron tart:

Fényképező gépeket
lábakat
rámákat

Fényérzékeny lemezeket
papirokat

előhívó, aranyfürdő, fixáló szereket és egyéb eszközöket.

Amateur-kartonok nagy választékban.

A Kereskedelmi Iskolákban szükségelt összes füzetek, rovatolt papírok legnagyobb választékban és a legolcsóbb árban.

Apró hirdetések.

28 KRAJCÁRÉRT fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

CSEMEGE SZŐLLŐT szálit 5 kg. kosarakban nagyban és kicsinyben Darvas Miksa szőlőkivitele.

10 KRAJCÁR egy iskolai könyv bekötése Horovitz Zsigmond papir-, író- és rajzszerekkereskedésében. Debrecen, Piac-u. 12.

Névjegyek

Eljegyzési, esküvői és bál meghívók

és mindenféle nyomtatványok legolcsóbban, szép kivitelben készülnek

Horovitz Zsigmond

könyvnyomdájában

Piac-utca 12. Telefon 330

Ujság!

A világhírű Eredeti

Eufon

tölcsérsnélküli beszélő gép.

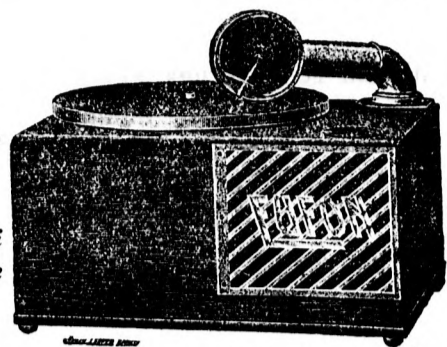
Tiszta hang. Nem karcol Zajtalan. Egyedüli előrusítás Debreczen és Hajdamegye részére

MOLNÁR TESTVÉREK Egyháztér 3.

Egy EUFON tölcsérsnélküli beszélő gép 5 drb. kétoldalas nagy lemezzel csak 60 kor.

Ujság!

Ujság!

Ujság!

Egy fanuló és egy berakóleány Horovitz Zs. nyomdájában Piac-utca 12. sz. felvételik.

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Közvetlen német posta és gyorsgőzbeszolgálás.

Személyszállítás
(kefűt valamint fedélkabinok)

világ minden részébe főképpen a következő vonalakon

Hamburg-Newyork

Hamburg-Argentína	Hamburg-Mexiko
Hamburg-Brasília	Hamburg-Afrika
Hamburg-Canada	Hamburg-Anglia
Hamburg-Cuba	Hamb.-Franciaország

Szórakozó és üdülő utazások a tengeren.

A sikeres 13 napos »Meteor«-utak Dronthelmig, északi utazások Izlandig, az északi fokra és Spitzbergákra, utazások híres fürdőhelyekre, Angliába, Irlandba és Skocziába.

Prospektusok ingyen és bérmentve.

Abteilung Personenverkehr, Hamburg.

Hamburg-Amerika Linie, Hamburg.

Mutatvány Klár Andor most megjelent füzetéből.

Jóakarató tanács!

Sokan azt állítják, hogy hitelgényük kielégítésénél, illetve pénzkölcsöneik megszerzésénél

közvetítőre nincs szükségük!

Ez téves felfogás, mert amint senki sem lehet saját orvosa, még ha ért is az orvosi tudományhoz, — vagy nem láthatja el peres ügyeit saját maga a bíróság előtt, ép oly kevésbé intézheti kellő szakértelemmel kölcsönének megszerzését. Gyakorlat teszi a mestert, ez a régi közmondás itt is alkalmazható. Az a magánfél, aki pénzügyetek lebonyolításával hivatásszerűen nem foglalkozik, nem lehet tisztában azzal, hogy a pénzpiacnak folytonos hullámzása közepette, melyik az a pénzforrás, hol hitelszükségletét legelőnyösebben szerezheti meg. — Aki tehát nem jártas a pénzvilág szövevényes labirintusában, az csak ötletszerűen járhat el a saját ügyében is és lehetséges, hogy épen oda botlik be, ahol legkedvezőtlenebbül bánnak el vele. — Mig ha egy lelkiismeretes közvetítő bankirodához fordul, csekély jutalék ellenében, amely egyszer és mindenkorra fizetendő, fel lesz mentve a kölcsön megszerzésével járó fáradságok és kelemetlenségek alól és hogy úgy mondjam, helybe hozzák neki a pénzt.

Ne sajnálja tehát a közvetítőtől a csekély jutalékot és bármily természetű pénzkölcsönre van szüksége, forduljon a legteljesebb bizalommal irodámhoz és eleve is biztosíthatom, hogy az eredményyel meg lesz elégedve.

KLÁR ANDOR.

Klár Andor bankirodája Piac-utca 77. sz. :: Telefon: 445. sz.